

Διωγμοί εναντίον των χριστιανών

Οι πρώτοι οι οποίοι καταδίωξαν τους χριστιανούς ήταν οι Εβραίοι. Διαπίστωσαν ότι η δυναμική του χριστιανισμού ήταν αντίθετη με τα συμφέροντά τους και η πίστη τους αποτελούσε πρόβλημα γι' αυτούς. Οι πρώτοι μάρτυρες προήλθαν από τις διώξεις των Εβραίων.

Πηγές: Βασική πηγή οι Πράξεις των Αποστόλων

Πράξ. 6,1-8,4. Ο λιθοβολισμός του Στεφάνου, ο διώκτης Σαούλ.

Πραξ. 6,1 Έν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.

Πραξ. 6,1 Κατὰ τὰς ἡμέρας δε αὐτάς, καθὼς ἠύξανε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, οἱ Εβραῖοι Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ ξένας περιοχάς καὶ ὠμιλοῦσαν τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἐλέγοντο Ἑλληνισταί, ἤρχισαν νὰ γογγύζουσι καὶ νὰ παραπονοῦνται ἐναντίον τῶν Εβραίων Χριστιανῶν τῆς Ἰουδαίας, διότι αἱ χῆραι αὐτῶν παρεμερίζοντο καὶ παρημελοῦντο εἰς τὴν καθημερινὴν υπηρεσίαν τῆς διανομῆς τροφῶν καὶ βοηθημάτων.

Πραξ. 6,2 προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις.

Πραξ. 6,2 Οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι τότε, ἀφοῦ προσεκάλεσαν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν, εἶπαν· “δεν εἶναι ὀρθὸν καὶ ἀρεστὸν ἐν τῷ Θεῷ, νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ λόγου καὶ νὰ υπηρετοῦμεν εἰς τὰς τραπέζας τοῦ φαγητοῦ.

- Πραξ. 6,3 ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης·
- Πραξ. 6,3 Δι' αὐτὸ, ἀδελφοί, ἐξετάσατε με πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐκλέξατε ἀνάμεσα σας ἑπτὰ ἄνδρας, οἱ οἵοι να ἔχουν καλὴν μαρτυρίαν ἀπὸ ὅλους, να εἶναι δε γεμάτοι ἀπὸ Ἁγίον Πνεῦμα καὶ σοφίαν καὶ τους οἵοιους ημεῖς θα ἐγκαταστήσωμεν δια την υπηρεσίαν αὐτήν.
- Πραξ. 6,4 ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.
- Πραξ. 6,4 Ημεῖς δε θα ἐπιμείνωμεν ἀκόμη περισσότερον καὶ θα ἀσχοληθῶμεν με μεγαλύτερον ζῆλον εἰς την προσευχὴν καὶ την υπηρεσίαν του κηρύγματος”.
- Πραξ. 6,5 καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσηλύτον Ἀντιοχέα,
- Πραξ. 6,5 Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος αὐτὸς εἰς ὅλον το πλῆθος των πιστῶν. Καὶ ἐξέλεξαν τον Στέφανον, ἄνδρα γεμάτον πίστιν καὶ Πνεῦμα Ἁγίον, καὶ τον Φίλιππον καὶ τον Πρόχορον καὶ τον Νικάνορα καὶ τον Τιμωνα καὶ τον Παρμενᾶν καὶ τον Νικόλαον, ὁ οἵοις υπῆρξεν εἰδωλολάτρης ἀπὸ την Αντιόχειαν καὶ πρὶν να πιστεῦση στον Χριστὸν εἶχε προσηλυτισθῆ εἰς την ἰουδαϊκὴν θρησκείαν.
- Πραξ. 6,6 οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
- Πραξ. 6,6 Αὐτούς, λοιπόν, τους παρουσίασαν μετὰ την ἐκλογὴν των ἐμπρὸς στους Ἀποστόλους. Καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ἀφοῦ προσευχήθηκαν, ἔβαλαν ἐπάνω εἰς αὐτούς τὰς χεῖρας των, δια να τους μεταδοθῆ ἡ εἰδικὴ δια το ἔργον των θεῖα χάρις.
- Πραξ. 6,7 καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠΰξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλήμ σφόδρα,

- πολύς τε ὄχλος τῶν Ἰουδαίων ὑπήκουον τῇ πίστει.
- Πραξ. 6,7 Και το κήρυγμα του θείου λόγου ηπλώνετο και διεδίδετο και ο αριθμός των μαθητῶν εις την Ιερουσαλήμ ηύξανε και επληθύνετο παρά πολύ και πολύ πλήθος από τους Ιουδαίους εδέχοντο την νέαν πίστιν και υπετάσσοντο εις αυτήν.
- Πραξ. 6,8 Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.
- Πραξ. 6,8 Ο δε Στέφανος, γεμάτος πίστιν και δύναμιν Θεού, ἔκανε μεταξύ του λαού καταπληκτικά θαύματα και υπερφυσικά ἔργα, που μαρτυροῦσαν την αλήθειαν της πίστεως.
- Πραξ. 6,9 ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ,
- Πραξ. 6,9 Μερικοὶ δε Εβραῖοι ἀπὸ την συναγωγὴν, που ἐλέγετο συναγωγὴ των Λιβερτίνων, των δούλων δηλαδή που εἶχαν ἀπελευθερώσει οι Ρωμαῖοι, και ἀπὸ την συναγωγὴν των Κυρηναίων και Ἀλεξανδρέων καθὼς και των Ιουδαίων της Κιλικίας και της Ἀσίας, εσηκώθησαν με φανατισμὸν και πείσμα και συζητοῦσαν με τον Στέφανον.
- Πραξ. 6,10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἔλαλει.
- Πραξ. 6,10 Ἀλλὰ δεν ημποροῦσαν να ἀντισταθούν εις την σοφίαν και στο πνεῦμα, με το ὁποῖον ὠμιλοῦσε ο Στέφανος.
- Πραξ. 6,11 τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν Θεόν·
- Πραξ. 6,11 Τότε ἐδωροδόκησαν και ἔβαλαν μερικοὺς ἄνδρας, οι ὁποῖοι και ἤρχισαν να λέγουν ὅτι ημεῖς ἔχομεν ακούσει τον Στέφανον να λέγη βλάσφημα λόγια ἐναντίον του Μωϋσέως και του Θεοῦ.

- Πραξ. 6,12 συνεκίνησαν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,
- Πραξ. 6,12 Καὶ ἔφεραν αναταραχὴν καὶ ἐξέγερσιν στον λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς ἐναντίον τοῦ Στεφάνου, καὶ ὅλοι μαζὴ ὠρμησαν ἔξαφνα καὶ ἤρπασαν τὸν Στέφανον καὶ τὸν ἔφεραν στο συνέδριον.
- Πραξ. 6,13 ἔστησαν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου·
- Πραξ. 6,13 Καὶ παρουσίασαν ψευδομάρτυρας, οἱ οἱποῖοι ἔλεγον· “ὁ ἄνθρωπος αὐτός δεν παύει νὰ λέγη βλάσφημα λόγια ἐναντίον τοῦ ἁγίου τόπου, δηλαδὴ τοῦ ναοῦ, καὶ ἐναντίον τοῦ Νομοῦ.
- Πραξ. 6,14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς.
- Πραξ. 6,14 Διότι ἡμεῖς με τὰ ἴδια μας τὰ αὐτιά τον ἔχομε ἀκούσει νὰ λέγη ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος θα καταστρέψη αὐτὸν τον ἱερόν τόπον καὶ θα ἀλλάξη τὰ ἱερά ἔθιμα, που μας ἔχει παραδώσει ὁ Μωϋσῆς με τὸν νόμον του”.
- Πραξ. 6,15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.
- Πραξ. 6,15 Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ δικασταί, που ἐκάθηντο στο συνέδριον, ἐγύρισαν τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Στέφανον, εἶδαν τὸ πρόσωπόν του ν' ἀκτινοβολῆ ὡσαν νὰ ἦτο πρόσωπον ἀγγέλου.

ΠΡΑΞΕΙΣ 7

- Πραξ. 7,1 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει;
- Πραξ. 7,1 Εἶπε δε ὁ ἀρχιερεὺς· “πες μας, εἶναι τάχα ἀληθινά, ὅσα καταγγέλλουν οἱ μάρτυρες;”

- Πραξ. 7,2 ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρᾶν,
- Πραξ. 7,2 Ο δε Στέφανος εἶπε· “ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς δόξης παρουσιάσθηκε στον πρόγονον μας, τον Ἀβραάμ, ὅταν ἦτο εἰς την Μεσοποταμίαν, πρὶν ἀκόμη κατοικήσῃ εἰς την Χαρρᾶν.
- Πραξ. 7,3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἂν σοὶ δείξω.
- Πραξ. 7,3 Καὶ εἶπε εἰς αὐτὸν· Αναχώρησε ἀπὸ τον τόπον σου καὶ ἀπὸ τους συγγενεῖς σου καὶ ἔλα εἰς περιοχὴν, την ὁποῖαν ἐγὼ θα σοὺ δείξω.
- Πραξ. 7,4 τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν Χαρρᾶν. κάκειθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε·
- Πραξ. 7,4 Τότε ο Ἀβραάμ ανεχώρησε ἀπὸ την χώραν των Χαλδαίων καὶ εγκατεστάθη εἰς την Χαρρᾶν. Ἀπὸ ἐκεῖ, μετὰ τον θάνατον του πατρὸς του, τον ἔβαλε ὁ Θεὸς νὰ κατοικήσῃ εἰς την γην αὐτήν, εἰς την ὁποῖαν καὶ σεις τώρα κατοικεῖτε.
- Πραξ. 7,5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτήν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ’ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.
- Πραξ. 7,5 Καὶ ἐν τούτοις δὲν του ἔδωκε εἰς την περιοχὴν αὐτήν ὡς κληρονομίαν οὔτε ἐνός βήματος τόπον. Καὶ ὁμως εἶχε υποσχεθῆ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ ὡς ἰδιοκτησίαν την χώραν αὐτήν, εἰς αὐτόν τον ἴδιον καὶ ὑστερα ἀπὸ αὐτόν στους ἀπογόνους του, καίτοι ὅταν ὑπέσχετο αὐτὰ ὁ Θεὸς, δὲν εἶχεν ὁ Ἀβραάμ τέκνον.
- Πραξ. 7,6 ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια·

- Πραξ. 7,6 Ελάλησε δε ο Θεός κατ' αυτόν τον τρόπον, ότι δηλαδή οι απόγονοί του θα μείνουν ως πάροικοι εις ξένην χώραν. Και οι άνθρωποι της χώρας εκείνης θα τους κάμουν δούλους των και θα τους ταλαιπωρήσουν τετρακόσια χρόνια.
- Πραξ. 7,7 καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἔὰν δουλεύσωσι κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
- Πραξ. 7,7 Και εἶπεν ο Θεός· Το ἔθνος, στο οποιόν θα εργασθούν ως δούλοι, θα το δικάσω ἐγώ. Και ἔπειτα ἀπό αὐτά θα φύγουν ἀπό ἐκεῖ και θα με λατρεύσουν στον τόπον αὐτόν.
- Πραξ. 7,8 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.
- Πραξ. 7,8 Και ἔδωκεν ο Θεός στον Αβραάμ διαθήκην, που την ἐπεκύρωσε με την περιτομήν. Και ἔτσι, σύμφωνα με την πίστιν και την διαθήκην αὐτήν, ἐγέννησε ο Αβραάμ τον Ἰσαὰκ και τον περιέταμε την ογδόην ἡμέραν. Το ἴδιο και ο Ἰσαὰκ τον Ἰακώβ και ο Ἰακώβ τους δώδεκα πατριάρχας.
- Πραξ. 7,9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,9 Και οι δώδεκα πατριάρχαι ἐπειδὴ ἐφθόνησαν τον Ἰωσήφ τον ἐπώλησαν ως δούλον εις ἐμπόρους, οι οποῖοι και τον μετέφεραν εις την Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,10 καὶ ἦν ὁ Θεός μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- Πραξ. 7,10 Ο Θεός ὁμως ἦτο μαζί του, τον ἐβγάλε και τον ἐγλύτωσε ἀπό ὅλας τας θλίψετου και του ἔδωκε χάριν και σοφίαν, ὅπως αὐτὴ ἐφάνηκε ἐνώπιον Φαραῶ, του βασιλέως της Αιγύπτου. Και ἐγκατέστησε αὐτόν ο Φαραῶ ἄρχοντα εις ὅλην την Αἴγυπτον και εις ὅλον το ἀνάκτορόν του.

- Πραξ. 7,11 ἤλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.
- Πραξ. 7,11 Ἦλθε δε πείνα εἰς ὅλην τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Χαναὰν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ δὲν εὕρισκαν τροφὰς οἱ πρόγονοί μας δια τὸν εαυτὸν τοὺς καὶ τὰ βοσκήματά τοὺς.
- Πραξ. 7,12 ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον·
- Πραξ. 7,12 Ὅταν δε ἤκουσεν ὁ Ἰακώβ, ὅτι εἰς τὴν Αἰγύπτου ὑπάρχει σιτᾶρι, ἐστειλε δια πρῶτην φοράν τοὺς προγόνους μας.
- Πραξ. 7,13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραῶ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ.
- Πραξ. 7,13 Καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ταξιδιὸν τῶν ἐφάνερωσε τὸν εαυτὸν τοῦ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς τοῦ καὶ ἐγένετο πλέον γνωστὴ στον Φαραῶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ.
- Πραξ. 7,14 ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἐβδομηκοντα πέντε.
- Πραξ. 7,14 Ἐστειλε δε ὁ Ἰωσήφ καὶ ἐκάλεσεν εἰς τὴν Αἰγύπτου τὸν πατέρα τοῦ τὸν Ἰακώβ καὶ ὅλην τὴν οἰκογένειάν τοῦ, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἐβδομηκοντα πέντε ψυχᾶς.
- Πραξ. 7,15 κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν,
- Πραξ. 7,15 Κατέβηκε πράγματι ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἰγύπτου καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε αὐτὸς καὶ οἱ δώδεκα πρόγονοί μας.
- Πραξ. 7,16 καὶ μετετέθησαν εἰς Συμὲχ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ τοῦ Συχέμ.
- Πραξ. 7,16 Καὶ μετεφέρθησαν τὰ οστά τῶν εἰς τὴν Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀγοράσει ὁ Ἀβραὰμ με ἀργυρὰ νομίσματα ἀπὸ τοὺς υἱούς τοῦ Ἐμμὸρ, ποὺ κατοικοῦσε εἰς τὴν Συχέμ.

- Πραξ. 7,17 Καθώς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἦν ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠΰξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,
- Πραξ. 7,17 Καθὼς δε ἐπλησίαζε ὁ χρόνος δια τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς υποσχέσεως, τὴν ὁποίαν με ὄρκον εἶχε δώσει ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ, αὐξήθηκε ὁ λαὸς καὶ ἐγένετο πλῆθος πολὺ ὁ ἀριθμὸς τοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,18 ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.
- Πραξ. 7,18 Μεχρις οὗτοῦ παρουσιάσθηκε ἄλλος βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰωσήφ καὶ τὰς υπηρεσίας τὰς ὁποίας εἶχε προσφέρει αὐτὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,19 οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι·
- Πραξ. 7,19 Αὐτὸς ἐσκέφθηκε πονηρὰ καὶ δόλια ἐναντίον τοῦ γένους ἡμῶν, ἐταλαιπώρησε τοὺς πατέρας ἡμῶν καὶ τοὺς ἐξηνάγκασε νὰ ἀφίνουν ἔκθετα τὰ βρέφη τῶν, ὥστε νὰ μὴ διατηροῦνται αὐτὰ εἰς τὴν ζωὴν.
- Πραξ. 7,20 ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστείος τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
- Πραξ. 7,20 Κατὰ τὸν καιρὸν δε ἐκεῖνον ἐγεννήθηκε ὁ Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος ἦτο ὡραῖος καὶ ἀγαπητὸς στὸν Θεόν. Αὐτὸς ἀνατράφηκε κρυφὰ τρεῖς μῆνες στὸ σπῖτι τοῦ πατρὸς τοῦ.
- Πραξ. 7,21 ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνείλετο αὐτὸ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν.
- Πραξ. 7,21 Ὄταν δε τὸν ἐρριψαν ἐκθετον εἰς τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, τὸν ἀνέσυρε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ἐπῆρε ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ καὶ τὸν ἀνέθρεψε, δια νὰ τὸν ἔχη ὡς θετὸν υἱὸν τῆς.
- Πραξ. 7,22 καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις.
- Πραξ. 7,22 Καὶ ἐμορφώθηκε ὁ Μωϋσῆς με ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων. Ἦτο δε δυνατὸς καὶ συνετὸς καὶ στοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ποὺ ἔκανε.

- Πραξ. 7,23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς χρόνος, ἀνέβη εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς Ἰσραήλ.
- Πραξ. 7,23 Καθὼς δε αὐτὸς συνεπλήρωσε τα σαράντα χρόνια της ηλικίας του, ἦρθε εἰς τὴν καρδίαν του ἡ ἐπιθυμία, να ἐπισκεφθῆ τοὺς ἀδελφούς του, τοὺς ἀπογόνους του Ἰσραήλ.
- Πραξ. 7,24 καὶ ἰδὼν τινὰ ἀδικούμενον ἡμύνατο, καὶ ἐποίησατο ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.
- Πραξ. 7,24 Καὶ ὅταν εἶδε κάποιον Ἰσραηλίτην να ἀδικῆται, τον υπερησπίσθη καὶ ἐξεδικήθη τον ἀδικούμενον καὶ βασανιζόμενον αὐτὸν ἀδελφόν του, φονεύσας τον Αἰγύπτιον.
- Πραξ. 7,25 ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χεῖρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.
- Πραξ. 7,25 Ενόμιζε δε ὅτι θα ἐκαταλάβαιναν οἱ ἀδελφοὶ του, πως ὁ Θεὸς με τὸ χεῖρι το ἰδικόν του δίδει εἰς αὐτοὺς σωτηρίαν. Εκείνοι ὁμως δεν το ἐκατάλαβαν.
- Πραξ. 7,26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοὶ ἔστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους;
- Πραξ. 7,26 Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἐνῶ δύο ἀπὸ αὐτοὺς ἐφιλονεικούσαν καὶ εἶχαν ἐλθεῖ εἰς τα χεῖρια, παρουσιάσθηκε ἀξαφνα ὁ Μωϋσῆς καὶ τοὺς παρεκίνησε να εἰρηνεύσουν εἰπών· “Ἀνθρωποι, σεις εἰσθε ἀδελφοὶ μεταξύ σας. Διατί ἀδικεῖτε ὁ ἕνας τον ἄλλον;
- Πραξ. 7,27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ’ ἡμῶν;
- Πραξ. 7,27 Ἀλλὰ ἐκεῖνος, που ἀδικούσε τον πλησίον του, ἐσπρωξε τον Μωϋσῆα καὶ του εἶπε· Ποιὸς σε ἐβάλε ἀρχοντα καὶ δικαστὴν εἰς ἡμᾶς;
- Πραξ. 7,28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὄν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον;

- Πραξ. 7,28 Μηπως συ θέλεις να με φονεύσης, όπως εφόνευσες χθες τον Αιγύπτιον;
- Πραξ. 7,29 ἔφυγε δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῆ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.
- Πραξ. 7,29 Ἐνεκα δε του λόγου αυτού, που εφανερωνεν ὅτι ο χθεσινός φόνος ἐγινε πλέον γνωστός, ἔφυγε ο Μωϋσῆς ἀπό την Αἴγυπτον και ἦλθε και ἔμεινε ως ξένος εις την γην Μαδιάμ, ὅπου και ἐπέκτησε δύο υιοὺς.
- Πραξ. 7,30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὥφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρός βάτου.
- Πραξ. 7,30 Ὄταν δε συνεπληρώθησαν σαράντα χρόνια ἀπὸ την ημέραν της φυγῆς του, παρουσιάσθηκε προς αὐτὸν εις την ἐρημον του ὄρους Σινᾶ ο Υἱὸς του Θεοῦ, ο ἄγγελος της μεγάλης βουλῆς του Κυρίου, μέσα εις φλόγα πυρός, που ἐβγαينه ἀπὸ ἓνα βᾶτο.
- Πραξ. 7,31 ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν·
- Πραξ. 7,31 Ὁ δε Μωϋσῆς, ὅταν εἶδε αὐτὸ το περίργον γεγονός, εθαύμαζε το θέαμα· καθὼς δε ἐπροχωρούσε δια να το αντιληφθῆ καλύτερα, ἦλθε φωνὴ Κυρίου προς αὐτόν, η οποία του ἔλεγε·
- Πραξ. 7,32 ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι.
- Πραξ. 7,32 Ἐγὼ εἶμαι ο Θεὸς των πατέρων σου, ο Θεὸς του Αβραάμ και ο Θεὸς του Ισαάκ και ο Θεὸς του Ιακώβ. Ἐπειδὴ δε ἐκυριεύθηκε ἀπὸ τρόμον ο Μωϋσῆς, δεν ετολμούσε να ερευνήση περισσότερο το ὄραμα.
- Πραξ. 7,33 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου. ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν.
- Πραξ. 7,33 Εἶπε δε εις αὐτόν ο Κυριος· Λύσε και βγάλε το ὑπόδημα των ποδῶν σου, διότι ο τόπος, ἐπάνω στον οποιόν στέκεσαι, εἶναι γη ἁγία.

- Πραξ. 7,34 ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἴγυπτῳ καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,34 Εγὼ εἶδα πολὺ καλὰ τὴν ταλαιπωρίαν καὶ καταπίεσιν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τοὺς στεναγμοὺς τῶν καὶ κατέβηκα νὰ τοὺς ἐλευθερώσω. Καὶ τώρα ἐμπρὸς, θὰ σε στείλω εἰς τὴν Αἴγυπτον.
- Πραξ. 7,35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάρῳ.
- Πραξ. 7,35 Αὐτὸν, λοιπὸν, τὸν Μωϋσῆν, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι εἶχον ἀρνηθῆ καὶ τοὺς εἶπαν· Ποιὸς σε ἔβαλε ἄρχοντα καὶ δικαστήν; Αὐτὸν ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ ἐλευθερωτὴν ἔστειλεν με τὸ χεῖρ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀγγέλου τῆς μεγάλης βουλῆς τοῦ Κυρίου, ποὺ εἶχε παρουσιασθῆ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν βάρῳ.
- Πραξ. 7,36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῆ Αἴγυπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.
- Πραξ. 7,36 Αὐτός, λοιπὸν, ὁ Μωϋσῆς τοὺς ὠδήγησε ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν τῆς δουλείας, ἀφοῦ ἔκαμε μεγάλα θαύματα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν ἐρημον ἐπὶ σαράντα ἔτη, καὶ τὰ ὁποῖα θαύματα ἐμαρτυροῦσαν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.
- Πραξ. 7,37 οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε.
- Πραξ. 7,37 Αὐτός ἐστὶν ὁ Μωϋσῆς, ποὺ εἶπε τοὺς Ἰσραηλίτας· Προφήτην εἰς σας θὰ ἀναδείξῃ Κύριος ὁ Θεὸς σας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς σας, ὡσάν ἐμέ, νομοθέτην καὶ ἐλευθερωτὴν. Εἰς αὐτὸν θὰ ὑπακούετε.
- Πραξ. 7,38 οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν.

- Πραξ. 7,38 Αυτός ο Μωϋσής είναι που ήλθε εις την συγκέντρωσιν του λαού εις την έρημον μετά του αγγέλου ο οποίος του ωμιλούσε στο όρος Σινά, και των πατέρων μας· αυτός έλαβε τα λόγια του Θεού, που δίδουν ζωήν, δια να τα παραδώση εις ημάς.
- Πραξ. 7,39 ὧ οὐκ ήθέλησαν ύπήκοοι γενέσθαι οί πατέρες ήμῶν, άλλ' άπώσαντο και έστράφησαν τή καρδιά αύτῶν εις Αίγυπτον
- Πραξ. 7,39 Εις αυτόν δεν ηθέλησαν να υπακούσουν οι πατέρες μας αλλά τον απώθησαν και κατά την καρδιαν και την διάθεσιν των εγύρισαν πίσω εις την Αίγυπτον,
- Πραξ. 7,40 είπόντες τῷ Ααρών· ποιήσον ήμίν θεούς οί προπορεύσονται ήμῶν· ό γάρ Μωϋσής οὔτος ός έξήγαγεν ήμάς έκ γῆς Αίγύπτου, οὐκ οίδαμεν τί γέγονεν αύτῷ.
- Πραξ. 7,40 αφού είπαν στον Ααρών· Κατασκεύασέ μας θεούς, οι οποίοι θα προπορεύονται εμπρός μας, διότι αυτός ο Μωϋσής, που μας έβγαλε από την χώραν της Αιγύπτου, εχάθηκε και δεν γνωρίζομεν, τι του συνέβη.
- Πραξ. 7,41 και έμοσχοποίησαν έν ταίς ήμέραις εκείναις και άνήγαγον θυσίαν τῷ είδώλῳ, και εύφραίνοντο έν τοίς έργοις τῶν χειρῶν αύτῶν.
- Πραξ. 7,41 Και κατεσκεύασαν ένα είδωλον μοσχαριού κατά τας ημέρας εκείνας και προσέφεραν θυσίας στο είδωλον και ευφραίνοντο και εγλεντούσαν δια τα έργα των χειρών των. (Και έδειξαν έτσι φοβεράν απιστίαν και αχαριστίαν προς τον αληθινόν Θεόν, ο οποίος με τόσα θαύματα τους έχει λυτρώσει από την δουλείαν των Αιγυπτίων).
- Πραξ. 7,42 έστρεψε δέ ό Θεός και παρέδωκεν αυτούς λατρεύειν τή στρατιᾷ τοῦ ούρανοῦ, καθώς γέγραπται έν βίβλῳ τῶν προφητῶν· μή σφάγια και θυσίας προσηνέγκατέ μοι έτη τεσσαράκοντα έν τή έρήμῳ, οίκος Ίσραήλ;
- Πραξ. 7,42 Ενεκα δε τούτων έφυγε από αυτούς ο Θεός και τους αφήκε να λατρεύουν τα αστέρια του ουρανού, όπως έχει γραφή στο βιβλίον των προφητών· Μηπως και

- μου προσφέρατε σεις, απόγονοι του Ισραήλ, με πίστιν και ευλάβειαν σφάγια και θυσίας επί σαράντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον; Οχι βέβαια.
- Πραξ. 7,43 καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποίησατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.
- Πραξ. 7,43 Ἀλλὰ εσηκώσατε στους ὠμους σας τὴν εἰδωλολατρικὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ καὶ τὸ ἀστὲρι τοῦ θεοῦ σας Ῥεμφάν, δηλαδὴ τοῦ Κρόνου, εἰδῶλα που ἐκάματε δια νὰ τα προσκυνήτε. Καὶ δια τοῦτο πρὸς τιμωρίαν σας, θὰ σας διώξω καὶ θὰ σας βάλω νὰ κατοικήσετε μακρύτερα ἀπὸ τὴν Βαβυλώνα.
- Πραξ. 7,44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατέρασιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῆ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἐώρακει·
- Πραξ. 7,44 Ἡ ἱερά ὁμῶς σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου υπῆρχε εἰς τὴν ἔρημον δια τοὺς πατέρας μας, ὅπως εἶχε διατάξει αὐτός που ὠμιλοῦσε πρὸς τὸν Μωϋσέα, νὰ κατασκευάσῃ αὐτὴν σύμφωνα με τὸν τύπον, τὸν ὁποῖον εἶχε ἴδει στο ὄρος.
- Πραξ. 7,45 ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυΐδ·
- Πραξ. 7,45 Αὐτὴν, λοιπόν, τὴν σκηνὴν οἱ πατέρες μας, που διεδέχθησαν τὸν Μωϋσέα, τὴν ἔφεραν μαζὴ με τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυὴ εἰς τὴν κυριευθεῖσαν χώραν τῶν ἐθνικῶν, τοὺς ὁποῖους ἐδιώξε ὁ Θεὸς ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς πατέρας μας, καὶ αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἐμεινε ἕως εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Δαυΐδ.
- Πραξ. 7,46 ὃς εὔρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκηνῶμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
- Πραξ. 7,46 Αὐτός ευρήκε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐζήτησε νὰ εὐρη κατάλληλον περιοχὴν, δια νὰ ανεγείρῃ κατοικίαν στὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ.
- Πραξ. 7,47 Σολομῶν δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.

- Πραξ. 7,47 Αλλά ο Σολομών έκτισε ναόν στον Θεόν.
Πραξ. 7,48 ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει·
- Πραξ. 7,48 Ὁμως ο Ὑψιστος δεν κατοικεῖ εἰς χειροποιήτους ναοὺς, ὅπως ἀλλωστε και ο προφήτης λέγει·
- Πραξ. 7,49 ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;
- Πραξ. 7,49 Ὁ ουρανός εἶναι δι' ἐμέ θρόνος και η γη υποπόδιον των ποδῶν μου. Ποῖον οἶκον ημπορεῖτε να μου οἰκοδομήσετε, λέγει ο Κυριος, η ποιός θα εἶναι ο τόπος της μονίμου παραμονῆς και αναπαύσεώς μου;
- Πραξ. 7,50 οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;
- Πραξ. 7,50 Ὅλα αυτά, που ημπορεῖτε σεις οι ἄνθρωποι να μου τα προσφέρετε, δεν τα ἔχει κάμει το παντοδύναμον χέρι μου;
- Πραξ. 7,51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.
- Πραξ. 7,51 Σκληροτράχηλοι, που δεν θέλετε να σκύψετε το κεφάλι σας ἐνώπιον του Θεοῦ και που ἔχετε περικόψει ἀπὸ την καρδίαν σας τας κακίας, ἔχετε βαρειά τ' αυτιά σας, ὡστε να μη ακοῦτε το θέλημα του Θεοῦ· σεις πάντοτε ἀντιπράττετε και ἀνθίστασθε στο Πνεῦμα το Ἁγιον, ὅπως και οι πατέρες σας.
- Πραξ. 7,52 τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδῶται καὶ φονεῖς γεγένησθε·
- Πραξ. 7,52 Ποῖον ἀπὸ τους προφήτας δεν κατεδίωξαν οι πατέρες σας; Αυτοὶ και εφόνευσαν ἐκείνους, που προανήγγειλαν, δια την ἐλευσιν του δικαίου, του οποιου τώρα σεις ἔχετε γίνει προδῶται και φονεῖς.
- Πραξ. 7,53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
- Πραξ. 7,53 Σεις οι οποιοι ἐλάβετε τον νόμον με ἐντολὰς, που ο Θεός σας ἐδωσε δια μέσου των ἀγγέλων, και δεν τον ἐφυλάξατε”.

- Πραξ. 7,54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρουχον τοὺς ὀδόντας ἐπ’ αὐτόν.
- Πραξ. 7,54 Ἐνῶ δε ἤκουαν αὐτὰ ἠσθάνοντο τας καρδίας των να σχίζωνται ἀπὸ ἀγριον θυμόν και ἐτριζαν τα δόντια των εναντίων του Στεφάνου.
- Πραξ. 7,55 ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,
- Πραξ. 7,55 Αυτός δε, γεμάτος Πνεύμα Αγιον, ἐστρεψε και προσήλωσε το βλέμμα του στον ουρανόν, εἶδε την δόξαν και λαμπρότητα του ουρανοῦ και τον Ιησοῦν να στέκεται εις τα δεξιά του Θεοῦ
- Πραξ. 7,56 καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ἐστῶτα.
- Πραξ. 7,56 και εἶπε· “ἰδοὺ, βλέπω ανοιγμένους τους ουρανοὺς και τον υἱὸν του ανθρώπου να στέκεται εκ δεξιῶν του Θεοῦ”.
- Πραξ. 7,57 κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλη συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ’ αὐτόν,
- Πραξ. 7,57 Οι σύνεδροι και οι ἄλλοι Ιουδαῖοι, αφού εκραύγασαν με μεγάλην φωνήν, εβούλλωσαν τ' αυτιά των, δια να μη ακοῦουν τα βλάσφημα τάχα αὐτὰ λόγια του Στεφάνου και ὥρμησαν με μια γνώμη ὅλοι μαζή εναντίον του.
- Πραξ. 7,58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου,
- Πραξ. 7,58 Και αφού τον ἐβγαλαν ἔξω ἀπὸ την πόλιν, τον λιθοβολούσαν. Και μάρτυρες της κατηγορίας, οι οποίοι, σύμφωνα με τον νόμον, πρώτοι ἐπρεπε να ρίψουν λίθον εναντίον του καταδίκου, ἐβγαλαν και αφήκαν προς φύλαξιν τα ρούχα των κοντὰ εις τα πόδια ενός νέου, που ελέγετο Σαῦλος,
- Πραξ. 7,59 καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.

- Πραξ. 7,59 και ελιθοβολούσαν τον Στέφανον, καθ' ον χρόνον εκείνος επεκαλείτο τον Κυριον και έλεγε· “Κυριε Ιησού, δέξου το πνεύμα μου”.
- Πραξ. 7,60 θείς δέ τὰ γόνατα έκραξε φωνή μεγάλη· Κύριε, μή στήσης αύτοίς τήν άμαρτίαν ταύτην. και τοϋτο είπών έκοιμήθη. Σαϋλος δέ ήν συνευδοκών τή άναιρέσει αύτοϋ.
- Πραξ. 7,60 Αφού δε εγονάτισε, εφώναξε με μεγάλην φωνήν· “Κυριε, μη καταλογίσης εις αυτούς αυτήν την αμαρτίαν”. Και αφού είπε την προσευχήν αυτήν της συγγνώμης, εκοιμήθηκε εν Κυρίω. Ο δε Σαϋλος επεδοκίμαζε την θανατικήν εκτέλεσιν του Στεφάνου.

ΠΡΑΞΕΙΣ 8

- Πραξ. 8,1 Έγένετο δέ έν εκείνη τή ήμέρα διωγμός μέγας επί τήν έκκλησίαν τήν έν Ίεροσολύμοις· πάντες δέ διεσπάρησαν κατά τās χώρας τής Ίουδαίας και Σαμαρείας, πλην τών άποστόλων.
- Πραξ. 8,1 Εγινε δε κατά την ημέραν εκείνην μεγάλος διωγμός εναντίον της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων και σχεδόν όλοι οι Χριστιανοί διεσκορπίσθησαν εις τα διάφορα μέρη της Ιουδαίας και της Σαμαρείας, πλην των Αποστόλων.
- Πραξ. 8,2 συνεκόμισαν δέ τόν Στέφανον άνδρες εύλαβεΐς και έποίησαν κοπετόν μέγαν έπ' αύτῶ.
- Πραξ. 8,2 Ανδρες δε ευλαβείς επήραν και έθαψαν το νεκρό σώμα του Στεφάνου και έκαμαν μεγάλον θρήνον δι' αυτόν.
- Πραξ. 8,3 Σαϋλος δέ έλυμναιετο τήν έκκλησίαν κατά τούς οΐκους είσπορευόμενος, σύρων τε άνδρας και γυναΐκας παρεδίδου εις φυλακήν.
- Πραξ. 8,3 Ο δε Σαϋλος κατεδίωκε την Εκκλησίαν των Ιεροσολύμων, εισερχόμενος από σπίτι σε σπίτι· και αφού έσυρε από εκεί άνδρας και γυναΐκας, τους παρέδιδε εις την φυλακήν.

- Πραξ. 8,4 Οί μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.
- Πραξ. 8,4 Οσοι μεν, λοιπόν, ἔφυγαν και διεσκορπίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐπέρασαν ἀπὸ διάφορα μέρη κηρύττοντες το χαρούμενο μήνυμα του Ευαγγελίου.

Οι βασικοί, ὅμως διώκτες των χριστιανῶν υπήρξαν οι Ρωμαῖοι ειδωλολάτρες.

Για τους Ρωμαῖους οι χριστιανοί δεν ανήκαν σε μια νόμιμη θρησκεία, αφού δεν ἦταν Εβραῖοι, και ἦσαν μέλη παρανόμων εταιριῶν και διώκονταν γι'αυτό. Οι χριστιανοί δεν πίστευαν στα εἰδωλα, αρνούνταν να τελέσουν θυσίες στους θεούς και να αναγνωρίσουν τη θεότητα του αυτοκράτορα.

Μαρτύριο αγίου Απολλωνίου συγκλητικού, Ευσέβιος, Εκκλησιαστική Ιστορία, 5,21

Οι διωγμοί σταμάτησαν με το διάταγμα των Μεδιολάνων 313 μ.Χ. Προηγήθηκε το διάταγμα του Γαλερίου το 311 μ.Χ.

Διάταγμα Γαλερίου, Ευσέβιος, Εκκλησιαστική Ιστορία, 4,26,1-8,17,11.

Αυτοκράτωρ Καισαρ Γαλέριος Ουαλέριος Μαξιμιανός ανίκητος Σεβαστός, αρχιερεύς μέγιστος, Γερμανικός μέγιστος, Αιγυπτιακός μέγιστος, Θηβαϊκός μέγιστος, Σαρματικός μέγιστος πεντάκις, Περσῶν μέγιστος δις, Κάρπων μέγιστος εξάκις, Αρμενίων μέγιστος, Μήδων μέγιστος, Αδιαβηνῶν μέγιστος, δημαρχιακῆς εξουσίας το εικοστόν, αυτοκράτωρ το

εννεακαιδέκατον, ύπατος το όγδοον, πατήρ πατρίδος, ανθύπατος και Αυτοκράτωρ Καίσαρ Φλαύιος Ουαλέριος Κωνσταντίνος ευσεβής ευτυχής ανίκητος Σεβαστός, αρχιερέυς μέγιστος, δημαρχιακής εξουσίας αυτοκράτωρ το πέμπτον, ύπατος, πατήρ πατρίδος, ανθύπατος.

Μεταξύ των λοιπών, άπερ του χρησίμου και λυσιτελούς τοις δημοσίοις διατυπούμεθα, ημείς μεν βεβουλήμεθα πρότερον κατά τους αρχαίους νόμους και την δημοσίαν επιστήμην των Ρωμαίων άπαντα επανορθώσασθαι και τούτου πρόνοιαν ποιήσασθαι ίνα και οι Χριστιανοί, οίτινες των γονέων των εαυτών καταλελοίπασιν την αίρεσιν, εις αγαθήν πρόθεσιν επανέλθοιεν επείπερ τινί λογισμώ τοσαύτη αυτούς πλεονεξία κατειλήφει ως μη έπεσθαι τοις υπό των πάλαι καταδειχθείσιν, άπερ ίσως πρότερον και οι γονείς αυτών ήσαν καταστήσαντες, αλλά κατά την αυτών πρόθεσιν και ως έκαστος εβούλετο, ούτως εαυτοίς και νόμοις ποιήσαι και τούτους παραφυλάσειν και εν διαφόροις διάφορα πλήθη συνάγειν. τοιγαρούν τοιούτου υφ' ημών προστάγματος παρακολουθήσαντος ώστε επί των υπό των αρχαίων κατασταθέντα εαυτούς μεταστήσαιεν, πλείστοι μεν κινδύνω υποβληθέντες, πλείστοι δε ταραχθέντες παντοίους θανάτους υπέφερον. και επειδή των πολλών τη αυτή απονοία διαμενόντων εωρώμεν μήτε τοις θεοίς τοις επουρανίοις την οφειλομένην θρησκείαν προσάγειν αυτούς μήτε τω των Χριστιανών προσέχειν, αφορώντες εις την ημετέραν φιλανθρωπίαν και την διηνεκή συνήθειαν δι ης ειώθημεν άπασιν ανθρώποις συγγνώμην απονέμειν, προθυμότατα και εν τούτω την συγχώρησιν την ημετέραν επεκτείναι δειν ενομίσαμεν, ίνα αύθις ώσιν Χριστιανοί και τους οίκους εν οις συνήγοντο, σωθώσιν ούτως ώστε μηδέν υπεναντίον της επιστήμης αυτούς πράττειν. δι' ετέρας δε

επιστολής τοις διασταίς δηλώσομεν τι αυτούς παραφυλάξασθαι δεήσει• όθεν κατά ταύτην την συχώρησιν την ημετέραν οφείλουσιν τον εαυτόν Θεόν ικετεύειν περί της σωτηρίας της ημετέρας και των δημοσίων και της εαυτών, ίνα κατά πάντα τρόπον και τα δημόσια παρασχεθή υγιή και αμέριμνοι ζην εν τη εαυτών εστία δυνηθώσι»

Διάταγμα Κωνσταντίνου - Λικινίου, Ευσέβιος, Εκκλησιαστική Ιστορία, 10,5.

1. Ἦδη μὲν πάλαι σκοποῦντες τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκείας οὐκ ἀρνητέαν εἶναι, ἀλλὰ ἑνός ἐκάστου τῆς διανοίας καὶ τῆς βουλήσει ἐξουσίαν δοτέον τοῦ τὰ θεῖα πράγματα τημελεῖν κατὰ τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἕκαστον, κεκελεύκειμεν, τοῖς τε Χριστιανοῖς τῆς αἰρέσεως καὶ τῆς θρησκείας τῆς ἑαυτῶν τὴν πίστιν φυλάττειν. 2. Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλαὶ καὶ διάφοραι αἰρέσεις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἀντιγραφῇ, ἐν ἣ τοῖς αὐτοῖς συνεχωρήθη ἡ τοιαύτη ἐξουσία, ἐδόκουν προστεθεῖσθαι σαφῶς, τυχόν ἴσως τινὲς αὐτῶν μετ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς τοιαύτης παραφυλάξεως ἀπεκρούοντο. 3. Ὅποτε εὐτυχῶς ἐγὼ Κωνσταντῖνος ὁ Αὐγούστος καὶ γὰρ Λικίνιος ὁ Αὐγούστος ἐν τῇ Μεδιολάνῳ ἐληλύθειμεν καὶ πάντα ὅσα πρὸς τὸ λυσιτελὲς καὶ τὸ χρήσιμον τῷ κοινῷ διέφερον, ἐν ζητῆσει ἔσχομεν, ταῦτα μεταξύ τῶν λοιπῶν ἅτινα ἐδόκει ἐν πολλοῖς ἅπασιν ἐπωφελῆ εἶναι, μᾶλλον δὲ ἐν πρώτοις διατάξαι ἐδογματίσαμεν, οἷς ἢ πρὸς τὸ θεῖον αἰδῶς τε καὶ τὸ σέβας ἐνείχετο, τουτ' ἔστιν, ὅπως δῶμεν καὶ τοῖς Χριστιανοῖς καὶ πᾶσιν ἐλευθέραν αἴρεσιν τοῦ ἀκολουθεῖν τῇ θρησκείᾳ, ἢ δ' ἂν βουληθῶσιν, ὅπως ὁ τί ποτέ ἐστι θεϊότητος καὶ οὐρανίου πράγματος, ἡμῖν καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν διάγουσιν εὐμενὲς εἶναι δυνηθῆ. 4. Τοίνυν ταύτην τὴν βούλησιν ὑγιεινῶ καὶ ὀρθοτάτῳ

λογισμῶ ἔδογματίσαμεν, ὅπως μηδενί παντελῶς ἐξουσία ἀρνητέα ἢ τοῦ ἀκολουθεῖν καί αἰρεῖσθαι τήν τῶν Χριστιανῶν παραφύλαξιν ἢ θρησκείαν ἐκάστῳ τε ἐξουσία δοθείη τοῦ διδόναι ἑαυτοῦ τήν διάνοιαν ἐν ἐκείνῃ τῇ θρησκείᾳ, ἣν αὐτός ἑαυτῷ ἀρμόζειν νομίζῃ, ὅπως ἡμῖν δυνηθῆ τό θεῖον ἐν πᾶσι τήν ἔθιμον σπουδήν καί καλοκαγαθίαν παρέχειν. 5. Ἄτινα οὕτως ἀρέσκουν ἡμῖν ἀντιγράψαι ἀκόλουθον ἦν, ἵν' ἀφαιρεθεισῶν παντελῶς τῶν αἰρέσεων, αἵτινες τοῖς προτέροις ἡμῶν γράμμασι τοῖς πρὸς τήν σὴν καθοσίωσιν ἀποσταλεῖσι περὶ τῶν Χριστιανῶν ἐνεῖχοντο καί ἄτινα πάνυ σκαιά καί τῆς ἡμετέρας πραότητος ἀλλότρια εἶναι ἐδόκει, ταῦτα ὑφαιρεθῆ, καί νῦν ἐλευθέρως τε καί ἀπλῶς ἕκαστος αὐτῶν τῶν τήν αὐτήν προαίρεσιν ἐσχηκότων τοῦ φυλάττειν τήν τῶν χριστιανῶν θρησκείαν, ἄνευ τινός ὀχλήσεως τοῦτο αὐτό παραφυλάττοι. 6. Ἄτινα τῇ σὴ ἐπιμελείᾳ πληρέστατα δηλῶσαι ἔδογματίσαμεν, ὅπως εἰδείης ἡμᾶς ἐλευθέραν καί ἀπολελυμένην ἐξουσίαν τοῦ τημελεῖν τήν ἑαυτῶν θρησκείαν τοῖς αὐτοῖς Χριστιανοῖς δεδωκέναι. 7. Ὅπερ ἐπειδὴ ἀπολελυμένως αὐτοῖς ὑφ' ἡμῶν δεδωρῆσθαι, θεωρεῖ ἢ σὴ καθοσίωσις, καί ἑτέροις δεδόσθαι ἐξουσίαν τοῖς βουλομένοις τοῦ μετέρχεσθαι τήν παρατήρησιν καί θρησκείαν ἑαυτῶν· ὅπερ ἀκολουθῶς τῇ ἡσυχίᾳ τῶν ἡμετέρων καιρῶν γίνεσθαι φανερόν ἐστιν, ὅπως ἐξουσίαν ἕκαστος ἔχῃ τοῦ αἰρεῖσθαι καί τημελεῖν ὁποῖαν δ' ἂν βούληται. Τοῦτο δέ ὑφ' ἡμῶν γέγονεν, ὅπως μηδεμιᾶ τιμῇ μηδέ θρησκείᾳ τινί μεμειῶσθαι τι ὑφ' ἡμῶν δοκοίη. 8. Καί τοῦτο δέ πρὸς τοῖς λοιποῖς εἰς τό πρόσωπον τῶν Χριστιανῶν δογματίζομεν, ἵνα τούς τόπους αὐτῶν, εἰς οὓς τό πρότερον συνέρχεσθαι ἔθος ἦν αὐτοῖς, περὶ ὧν καί τοῖς πρότερον δοθεῖσι πρὸς τήν καθοσίωσιν γράμμασι τύπος ἕτερος ἦν ὁρισμένος τῷ προτέρῳ χρόνῳ, ἵν', εἴ τινες

ἢ παρά τοῦ ταμείου τοῦ ἡμετέρου ἢ παρά τινος ἑτέρου φαίνονται ἡγορακότες, τούτους τοῖς αὐτοῖς Χριστιανοῖς ἄνευ ἀργυρίου καί ἄνευ τινός ἀπαιτήσεως τῆς τιμῆς, ὑπερτεθείσης πάσης ἀμελείας καί ἀμφιβολίας, ἀποκαταστήσωσι, καί εἴ τινες κατά δῶρον τυγχάνουσιν εἰληφότες, τούς αὐτούς τόπους, ὅπως εἰ τοῖς αὐτοῖς Χριστιανοῖς τήν ταχίστην ἀποκαταστήσωσιν οὕτως.

9. Ἡ οἱ ἡγορακότες τούς αὐτούς τόπους, ἢ οἱ κατά δωρεάν εἰληφότες αἰτῶσί τι παρά τῆς ἡμετέρας καλοκαγαθίας προσέλθωσιν τῷ ἐπί τόπων ἐπάρχῳ δικάζοντι, ὅπως καί αὐτῶν διά τῆς ἡμετέρας χρηστότητος πρόνοια γένηται. Ἄτινα πάντα τῷ σώματι τῷ τῶν Χριστιανῶν παρ' αὐτά διά τῆς σῆς σπουδῆς ἄνευ τινός παροικῆς παραδίδοσθαι δεήσει.

10. Καί ἐπειδή οἱ αὐτοὶ Χριστιανοὶ οὐ μόνον ἐκείνους εἰς οὓς συνέρχεσθαι ἔθος εἶχον, ἀλλά καί ἑτέρους τόπους ἐσχηκέναι γινώσκονται διαφέροντας οὐ πρός ἕκαστον αὐτῶν, ἀλλά πρός τό δίκαιον τοῦ αὐτῶν σώματος, τουτ' ἔστιν τῶν Χριστιανῶν, ταῦτα πάντα ἐπί τῷ νόμῳ ὃν προειρήκαμεν, δίχα παντελῶς τινός ἀμφισβητήσεως τοῖς αὐτοῖς Χριστιανοῖς, τουτ' ἔστιν τῷ σώματι αὐτῶν καί τῇ συνόδῳ ἕκαστα αὐτῶν ἀποκαταστήναι κελεύσεις· τοῦ προειρημένου λογισμοῦ δηλαδή φυλαχθέντος, ὅπως αὐτοὶ οἵτινες τούς αὐτούς ἄνευ τιμῆς, καθὼς προειρήκαμεν, ἀποκαθιστῶσι, τό ἀζήμιον τό ἑαυτῶν παρά τῆς ἡμετέρας καλοκαγαθίας ἐλπίζοιεν.

11. Ἐν οἷς πᾶσι τῷ προειρημένῳ σώματι τῶν χριστιανῶν τήν σπουδὴν δυνατώτατα παρασχεῖν ὀφείλεις, ὅπως τό ἡμέτερον κέλευσμα τήν ταχίστην παραπληρωθῇ, ὅπως καί ἐν τούτῳ διά τῆς ἡμετέρας χρηστότητος πρόνοια γένηται τῆς κοινῆς καί δημοσίας ἡσυχίας.

12. Τούτῳ γάρ τῷ λογισμῷ, καθὼς καί προείρηται, ἡ θεία σπουδὴ περὶ ἡμᾶς, ἧς ἐν πολλοῖς ἤδη πράγμασιν ἀπεπειράθημεν, διά παντός τοῦ

χρόνου βεβαίως διαμεῖναι. 13. Ἴνα δέ ταύτης τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας καί τῆς καλοκαγαθίας ὄρος πρός γνῶσιν πάντων ἐνεχθῆναι δυνηθῆ, προταχθέντα τοῦ σοῦ προστάγματος ταῦτα τά ὑφ' ἡμῶν γραφέντα πανταχοῦ προθῆναι καί εἰς γνῶσιν πάντων ἀγαγεῖν ἀκόλουθόν ἐστιν, ὅπως ταύτης τῆς ἡμετέρας καλοκαγαθίας ἡ νομοθεσία μηδένα λαθεῖν δυνηθῆ.

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Ἐπειδή ἀπό παλιά κιόλας σκεφτό-μασταν ὅτι δέν πρέπει ν' ἀρνούμαστε τήν ἐλευθερία τῆς θρησκείας, ἀλλά πρέπει νά δοθεῖ ἐξουσία στήν σκέψη καί στή βούληση τοῦ καθενός νά ἐπιμελεῖται τά θεῖα πράγματα ὅπως ὁ ἴδιος θέλει, εἴχαμε διατάξει καί γιά τούς Χριστιανούς νά μποροῦν νά τηροῦν τήν πίστη τῆς ἐπιλογῆς τους καί τῆς θρησκείας τους. 2. Ἐπειδή ὅμως στό κείμενο ἐκεῖνο, μέ τό ὅποιο τούς δόθηκε ἡ ἐλευθερία αὐτή, ἀποδείχτηκε σαφῶς ὅτι εἴχαν προστεθεῖ πολλές καί διαφορετικές ἀπόψεις, γι' αὐτό ἴσως μετά ἀπό λίγο μερικοί παρεμποδίζονταν ἀπό τόν τρόπο ζωῆς ἐκεῖνο. 3. Ὅταν ἀπό καλή τύχη ἐγώ ὁ Αὐγουστος Κωνσταντῖνος κι ἐγώ ὁ Αὐγουστος Λικίνιος συναντηθήκαμε στό Μεδιόλανο καί συζητήσαμε ὅλα ὅσα ἀφοροῦσαν στήν ὠφέλεια καί στή χρησιμότητα τοῦ κοινού, ἀνάμεσα στά ἄλλα πού μᾶς φαίνονταν ὅτι θά εἶναι πολύ ὠφέλιμα σέ ὄλους, κρίναμε ὅτι πρέπει νά δώσουμε προτεραιότητα σ' ἐκεῖνα στά ὅποια περιλαμβανόταν ἡ εὐλάβεια καί τό σέβας πρός τό θεῖο, δηλαδή νά δώσουμε καί στούς Χριστιανούς καί σ' ὄλους ἐλεύθερη ἐπιλογή τοῦ ν' ἀκολουθοῦν ὅποια θρησκεία θελήσουν, ὥστε, ὅ,τι θεῖο καί οὐράνιο πράγμα ὑπάρχει τέλος πάντων, νά καταστεῖ δυνατό νά εἶναι εὐμενές σ' ἐμᾶς καί σ'

όλους όσοι διατελοῦν κάτω ἀπό τήν ἐξουσία μας. 4. Μέ υγιές λοιπόν καί ὀρθότατο σκεπτικό θεσπίσαμε τή βούληση αὐτή· σέ κανέναν ἀπολύτως νά μήν ἀρνούμαστε τήν ἐξουσία νά ἐπιλέγει καί ν' ἀκολουθεῖ τόν τρόπο ζωῆς ἢ τή θρησκεία τῶν Χριστιανῶν, καί νά δοθεῖ στόν καθένα ἡ ἐξουσία νά δίνει τή διάνοιά του στή θρησκεία ἐκείνη τήν ὁποία ὁ ἴδιος νομίζει ὅτι τοῦ ταιριάζει γιά νά μπορεῖ τό θεῖο νά μᾶς προσφέρει σέ ὅλα τή συνηθισμένη φροντίδα καί καλοκαγαθία του.

5. Καί ἦταν φυσικό ν' ἀποφασίσουμε νά τά γράψουμε αὐτά, ὥστε, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν ἐντελῶς οἱ ἐπιλογές, πού περιέχονται μέσα στά κατά τό παρελθόν σταλμένα πρὸς τήν ἀφοσίωσή σου γράμματά μας τά σχετικά μέ τούς Χριστιανούς καί ὅσα φαίνονταν ὅτι εἶναι πολύ σκαιά καί ξένα πρὸς τήν πραότητα μας, αὐτά ν' ἀφαιρεθοῦν, στό ἐξῆς ὁ καθένας ἀπ' αὐτούς πού κάνουν τήν ἴδια ἐπιλογή, νά ἔχουν δηλαδή τή θρησκεία τῶν Χριστιανῶν, νά κάνει αὐτό ἀκριβῶς ἐλευθέρως καί ἀπλῶς, χωρίς καμία ἐνόχληση. 6. Κρίναμε δέ ὅτι αὐτά πρέπει νά τά δηλώσουμε πληρέστατα στήν ἐπιμέλειά σου, γιά νά ξέρεις ὅτι ἐμεῖς δώσαμε στους Χριστιανούς ἐλεύθερη κι ἀπόλυτη τήν ἐξουσία νά ἀσκοῦν τή θρησκεία τους. 7. Ἐπειδή ἡ ἀφοσίωσί σου βλέπει ὅτι αὐτό ἀκριβῶς τό χαρίσαμε σ' αὐτούς ἐξ ὀλοκλήρου, κατανοεῖ ὅτι ἡ ἐξουσία νά ἀσκοῦν τόν τρόπο ζωῆς καί τήν θρησκεία πού θέλουν δόθηκε καί σέ ἄλλους, πράγμα πού εἶναι φανερό ὅτι γίνεται, γιά νά ἡρεμήσουν οἱ καιροί μας· γιά νά ἔχει ὁ καθένας τήν ἐξουσία νά ἐπιλέγει καί νά ἀκολουθεῖ ὅποια θρησκεία θέλει. Καί αὐτό τό κάναμε, γιά νά μή νομισθεῖ ἀπό καμία τιμή καί θρησκεία ὅτι ἐμεῖς τή μειώσαμε σέ κάτι. 8. Θεσπίζουμε δέ εἰδικά γιά τούς Χριστιανούς ἐκτός ἀπό τά ἄλλα καί τοῦτο· τούς χώρους τους, ὅπου πρῶτα συνήθιζαν νά συναθροίζονται, γιά τούς ὁποίους καί στά γράμματα πού

ἔχουν σταλεῖ πρὸς τὴν ἀφοσίωσή σου ὑπῆρξε κατὰ τὸ παρελθόν ἄλλη διατύπωση, ἂν μερικοί φαίνονται ὅτι τοὺς ἀγόρασαν ἢ ἀπὸ τὸ δικό μας ταμεῖο ἢ ἀπὸ κάποιο ἄλλο, νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν στοὺς ἴδιους Χριστιανούς χωρὶς χρήματα καὶ χωρὶς καμία ἀπαίτηση τοῦ ἀντιτίμου τῶν, ἀφοῦ ἀπορριφθεῖ κάθε ἀμέλεια καὶ ἀμφισβήτηση· καὶ ἂν μερικοί ἔτυχε νὰ πάρουν τέτοιους χώρους σάν δῶρο, τὸ ταχύτερο νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν στοὺς ἴδιους τοὺς Χριστιανούς. 9. Ἔτσι ὥστε, ἂν αὐτοὶ πού τοὺς ἀγόρασαν ἢ ἐκεῖνοι πού τοὺς πῆραν σάν δωρεὰ ζητοῦν κάτι ἀπὸ τὴν καλοκαγαθία μας, νὰ προσέλθουν στὸν τοπικό δικαστικό ἑπαρχο, γιὰ νὰ ληφθεῖ καὶ γι' αὐτούς πρόνοια ἀπὸ τὴν δική μας ἐπιείκεια. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ χῶροι πρέπει νὰ παραδοθοῦν πάραυτα στό σῶμα τῶν Χριστιανῶν μέ τὴ φροντίδα σου χωρὶς καμία χρονοτριβή. 10. Κι ἐπειδὴ ἔγινε γνωστό ὅτι οἱ ἴδιοι Χριστιανοὶ εἶχαν ὄχι μόνο τοὺς χώρους ἐκείνους, ὅπου συνήθιζαν νὰ συναθροίζονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πού ἀνήκαν ὄχι στὸν καθένα ἀπ' αὐτούς, ἀλλὰ στὴν ἰδιοκτησία τοῦ σώματός τους, δηλαδή τῶν Χριστιανῶν, ὅλους αὐτούς τοὺς χώρους σύμφωνα μέ τὸν προειρημένο νόμο, χωρὶς καμία ἀπολύτως ἀμφισβήτηση, θὰ διατάξεις νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν στοὺς ἴδιους τους Χριστιανούς, δηλαδή στό σῶμα καὶ στὴ σύνοδο τους καὶ νὰ τηρηθεῖ φυσικά ἢ προειρημένη τακτική· αὐτοὶ δηλαδή πού θὰ τοὺς ἐπιστρέψουν χωρὶς ἀντίτιμο, ὅπως εἶπαμε προηγουμένως, νὰ μποροῦν νὰ ἐλπίζουν τὴν ἀποζημίωσή τους ἐκ μέρους τῆς καλοκαγαθίας μας. 11. Σέ ὅλα αὐτὰ ὀφείλεις νὰ προσφέρεις στό προειρημένο σῶμα τῶν Χριστιανῶν τὴ φροντίδα σου μέ πολλή δύναμη, γιὰ νὰ ἐφαρμοσθεῖ ἢ διαταγή μας τὸ ταχύτερο, ὥστε καὶ στό θέμα αὐτό χάρη στὴν ἐπιείκειά μας νὰ ληφθεῖ πρόνοια γιὰ τὴν κοινὴ καὶ δημόσια ἡρεμία. 12. Διότι, ὅπως λέχθηκε καὶ παραπάνω, μέ αὐτὸ τὸ σκεπτικὸ θέλουμε ἢ θεία φροντίδα

πού μᾶς περιβάλλει, τῆς ὁποίας πείρα λάβαμε ἤδη σέ πολλές καταστάσεις, νά μᾶς μείνει βέβαιη γιά πάντα. 13. Γιά νά καταστεῖ δέ δυνατόν ἡ διατύπωση αὐτῆς τῆς νομοθεσίας μας καί καλοκαγαθίας νά ἔρθει σέ γνῶση ὅλων, εἶναι εὐνόητο ὅτι, πρὶν ἀπό τό δικό σου διάταγμα, θά δημοσιεύσεις παντοῦ καί θά φέρεις σέ γνῶση ὅλων αὐτό τό γράμμα μας, ὥστε νά μήν καταστεῖ δυνατόν νά μείνει κρυμμένη ἀπό κανέναν ἡ νομοθεσία τῆς καλοκαγαθίας μας αὐτῆς.